

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Obete Trestného Činu](#) > [Práva Obetí – Podľa Krajín](#) > 2 – MOJE PRÁVA POČAS SÚDNEHO KONANIA

2 – MOJE PRÁVA POČAS SÚDNEHO KONANIA

[Ako sa môžem zúčastniť na súdnom procese?](#)

[Aké mám práva ako svedok?](#)

[Som maloletý. Mám osobitné práva?](#)

[Môžem dostať právnu pomoc?](#)

[Ako môžem získať ochranu, ak som v nebezpečenstve?](#)

[Ako mám požiadať o náhradu škody od páchatel'a alebo dosiahnuť odškodnenie od štátu?](#)

[Aké sú možnosti dosiahnuť zmier/dohodu alebo začať mediáciu medzi mnou a páchatel'om?](#)

[Som cudzinec. Ako sú chránené moje práva a záujmy?](#)

[Viac informácií](#)

Ako sa môžem zúčastniť na súdnom procese?

Ako poškodený účastník konania alebo [občiansky účastník trestného konania](#)¹ (*partie civile/burgerlijke partij*) budete písomne informovaný o dátume pojednávania veci na súde. Ak ste to ešte neurobili, môžete si v tejto fáze ešte stále uplatniť občianskoprávny nárok na trestnom súde. Môžete to urobiť kedykoľvek, kým nebudú predložené záverečné návrhy. Ak nemáte právne zastúpenie a chcete si počas pojednávania trestnej veci uplatniť občianskoprávny nárok, musíte:

- prísť načas,
- ohlásiť sa súdnemu úradníkovi (*huissier de justice/zittingsdeurwachter*) a overiť si, že ste v správnej súdnej sieni,
- pristúpiť k predsedajúcemu sudcovi, keď nahlas prečíta meno obvineného, voči ktorému si chcete uplatniť nárok na náhradu škody,
- predložiť sudcovi svoj nárok spolu so všetkými potrebnými dokumentmi potvrdzujúcimi škodu, ktorú ste utrpeli,
- odovzdať kópiu nároku advokátovi obvineného,
- ponechať si originály dokumentov pre seba,
- predsedajúci sudca vás môže požiadať o ďalšie informácie a následne oficiálne zaznamená váš nárok na náhradu škody.

Zasadnutia súdu sú zvyčajne otvorené pre širokú verejnosť. To znamená, že na konaní sa môže zúčastniť každá osoba staršia ako 14 rokov. V súdnej sieni teda môžu byť prítomní vaši priatelia, susedia a rodina, zástupcovia tlače a akékoľvek iné zainteresované osoby. Pojednávania sú neverejné len vo výnimočných prípadoch (napr. sexuálne trestné činy). To znamená, že zástupcovia verejnosti a médií nesmú byť prítomní v súdnej sieni. Môžete požiadať sudcu, aby pojednávanie bolo neverejné. Zákon to výslovne povoľuje v prípade obetí niektorých druhov sexuálnych trestných činov, napríklad znásilnenia alebo sexuálneho násillia. Súd môže nariadiť neverejné pojednávanie aj v záujme maloletého dieťaťa alebo na účely ochrany súkromia účastníkov konania. Sudca však vždy vydá rozsudok na verejnom pojednávaní.

Ak chcete prostredníctvom trestného súdu získať náhradu škody (uplatnením občianskoprávneho nároku

v trestnom konaní), musíte preukázať škodu, ktorú ste utrpeli. Sudca na konci konania posúdi váš občianskoprávny nárok. Na súdnom konaní musíte byť zastúpený. Ak sa chcete vyhnúť priamemu kontaktu s obžalovaným, na konaní sa vo vašom mene môže zúčastniť váš advokát (nie je možné odmietnuť prítomnosť obžalovaného v súdnej sieni). Osobne sa musíte dostaviť len vtedy, keď ste predvolaný ako svedok.

Nemôžete svoju vec riešiť samostatne s prokurátorom.

Aké mám práva ako svedok?

Ak ste v priebehu vyšetrovania podali výpoveď, automaticky to neznamená, že ju budete musieť potvrdiť na súde. Výnimkou je prípad, keď sa vašou vecou zaoberá **porotný súd**² (*cour d'assises/hof van assisen*).

Ak vás však vyzvali, aby ste sa dostavili osobne, a bola vám poskytnutá ochrana alebo sa nezdržiavate v krajine, môžete odpovedať na otázky prostredníctvom videokonferencie alebo telekonferencie. Ak to je potrebné, váš hlas môžu upraviť a vašu tvár skryť.

Ako svedok máte nárok na náhradu, ktorá sa skladá z pevnej sumy (príspevok na účasť) a náhrady na kilometer (príspevok na dopravu). Ak chcete získať túto náhradu, musíte sa obrátiť na register (*greffe/griffie*) súdu, na ktorý ste sa dostavili ako svedok, a predložiť predvolanie, ktoré ste dostali od súdneho úradníka, a doklad totožnosti. Náhradu môžete od registra získať ihneď počas úradných hodín.

Som maloletý. Mám osobitné práva?

Ako maloletý budete chránený pred zverejnením totožnosti. Akékoľvek publikovanie alebo šírenie fotografií, obrázkov alebo iných dokumentov, ktoré môžu odhaliť vašu totožnosť, je trestný čin.

Ak ste boli vypočúvaný audiovizuálnymi prostriedkami, už sa nemusíte dostaviť osobne, pokiaľ sudca nerozhodne, že to je nutné na zistenie skutkového stavu. V takom prípade vám sudca musí nariadiť, aby ste sa dostavili osobne, a musí uviesť dôvody tohto rozhodnutia. Môžete však požiadať sudcu, aby pojednávanie bolo neverejné. Zákon to výslovne povoľuje v prípade, že ste sa stali obeťou niektorých druhov sexuálnych trestných činov, napríklad znásilnenia alebo sexuálneho násillia. Súd môže nariadiť neverejné pojednávanie aj v záujme maloletého alebo na účely ochrany súkromia účastníkov konania.

Môžem dostať právnu pomoc?

Ak ste si uplatnili občianskoprávny nárok ako občiansky účastník trestného konania, môžete si vybrať, či sa na pojednávanie dostavíte osobne, alebo sa rozhodnete pre právne zastúpenie.

Prvotné právne poradenstvo vám môže poskytnúť tím primárnej právnej pomoci (*aide juridique de première ligne/juridische eerstelijnsbijstand*), ktorého advokáti poskytujú bezplatné poradenstvo v určitom čase v určité dni a podľa potreby vás môžu odkázať na špecializované služby. Konzultácie prebiehajú v budovách súdov, na zmierovacích súdoch, v právnych centrách, na obecných úradoch atď. Právne centrá (*maisons de justice/justitiehuisen*) nájdete v každom súdnom okrese (ich kontaktné údaje sú k dispozícii vo [francúzskom](#) alebo v [holandskom jazyku](#)) alebo sa môžete obrátiť na [službu na pomoc obetiam](#).

Ak potrebujete podrobné právne poradenstvo, pomoc a zastupovanie, musíte si najat' advokáta. V závislosti od vášho príjmu sa celá táto pomoc alebo jej časť môže poskytovať bezplatne v rámci opatrení sekundárnej právnej pomoci. Na bezplatné právne zastúpenie majú vždy nárok niektoré kategórie osôb v osobitných situáciách, ako sú napríklad maloletí alebo osoby s duševným postihnutím.

Ak chcete požiadať o sekundárnu pomoc, musíte sa obrátiť na [úrad právnej pomoci](#) (*Bureau d'Aide Juridique/Bureau voor Juridische Bijstand*), ktorý sa nachádza v každej budove súdu. Budete musieť predložiť dokumentáciu, ktorá preukazuje, že patríte do jednej z osobitných kategórií alebo že máte nízky čistý príjem. Úrad do štrnástich dní rozhodne, či vašu žiadosť schváli, a pošle vám kontaktné údaje vášho prideleného advokáta. Takisto je možné požiadať advokáta podľa vlastného výberu, či je ochotný pracovať v režime sekundárnej právnej pomoci. Ak s tým advokát súhlasí, obráti sa vo vašom mene na úrad a požiada o schválenie vašej žiadosti.

Ak sú vaše finančné prostriedky skromné, za určitých okolností môžete v rámci právnej pomoci požiadať

o oslobodenie od niektorých trov konania (napríklad od odmien súdneho úradníka a nákladov na kópie z knihy dôkazov). Na to, aby ste mohli využiť túto možnosť, musíte podať návrh na úrad právnej pomoci na trestnom súde, ktorý sa zaoberá vašou vecou. Ak už ste občianskym účastníkom trestného konania (pozri ďalej), môžete tento návrh predložiť písomne alebo ústne na trestný súd, ktorý sa zaoberá touto vec.

Zároveň odporúčame, aby ste dôkladne skontrolovali podmienky svojej poisťky, či máte poistenie právnych výdavkov. Obráťte sa na svojho poisťovacieho makléra.

V priebehu súdneho konania vám môžu pomôcť pracovníci právneho centra alebo služby na pomoc obetiam.

Ako môžem získať ochranu, ak som v nebezpečenstve?

Ak sa v priebehu trestného konania ocitnete v ohrození a prokurátor vám udelil čiastočnú alebo úplnú anonymitu počas vyšetrovacej fázy, môžete v priebehu konania odpovedať na otázky prostredníctvom telekonferencie alebo videokonferencie. Ak to je potrebné, váš hlas môžu upraviť a vašu tvár skryť.

Ak sa máte dostaviť na súd ako svedok a počas vyšetrovania ste neposkytli dôkazy, sudca môže nariadiť, aby sa vaša totožnosť neuviedla do zápisnice z pojednávania.

Ak ste sa stali obeťou znásilnenia alebo sexuálneho násillia, budete chránený pred zverejnením svojej totožnosti v médiách. Akékoľvek publikovanie alebo šírenie fotografií, obrázkov alebo iných dokumentov, ktoré môžu odhaliť vašu totožnosť, je trestný čin.

Ak obvinený nie je vo vyšetrovacej väzbe a obávate sa možnosti priameho kontaktu s ním pred začiatkom pojednávania, mali by ste sa obrátiť na pracovníkov právneho centra. Niektoré budovy súdov majú oddelené čakárne pre obeť, aby sa zabránilo takému kontaktu.

Ako mám požiadať o náhradu škody od páchatel'a alebo dosiahnuť odškodnenie od štátu?

Ak chcete požiadať o finančnú náhradu v trestnom konaní, musíte si uplatniť občianskoprávny nárok v trestnom konaní. Váš nárok môže obsahovať všetky druhy škôd, napríklad fyzickú ujmu na zdraví a súvisiace náklady na lekársku starostlivosť, náhradu morálnej ujmy, materiálnych škôd (napr. straty príjmov, opakovania školského roka, straty zamestnania a poškodenia vozidla alebo odevu), výdavkov na pohreb atď.

Ak je páchatel' uznaný vinným, trestný súd rozhodne o vašom občianskoprávnom nároku a stanoví, či máte nárok na náhradu škody. Potom súd preskúma obsah nároku na náhradu škody.

Ak ste sa z akéhokoľvek dôvodu nezúčastnili na trestnom konaní, môžete si nárok uplatniť na občianskych súdoch. Túto možnosť máte aj vtedy, keď sa prokuratúra rozhodne nepokračovať v trestnoprávnej veci. Občianskoprávny nárok si pred občianskym súdom uplatníte tak, že predvoláte osobu, ktorá spôsobila škodu, okrem prípadov, keď sú všetci účastníci konania ochotní dostaviť sa dobrovoľne. Ak je do veci zapojená aj poisťovňa (napríklad po dopravnej nehode), môžete ju takisto predvolať. Konanie na občianskom súde sa podstatne líši od trestného konania. Napríklad musíte sám preukázať, že druhý účastník konania je zodpovedný za škodu, ktorá vám vznikla. Môžete to však urobiť tak, že predložíte kópie dôkazov z trestnoprávnej veci, a to aj v prípade, že konanie bolo prerušené. Ak prebieha trestné konanie, občiansky súd musí pozastaviť konanie, ktoré na ňom prebieha, až kým trestný súd nevydá rozsudok. Občiansky súd je viazaný zisteniami v trestnoprávnej veci. Majte na pamäti, že uplatnenie nároku na občianskom súde znamená aj nutnosť zaplatiť trovy.

Ďalším spôsobom, ako môžete získať náhradu škody od páchatel'a, je situácia, keď prokurátor navrhne upustiť od podania obžaloby (priateľské urovanie alebo mediácia v trestných veciach). Náhradu škody môžete od páchatel'a získať aj prostredníctvom mediácie. Vo väčšine prípadov napríklad získate náhradu škody, ak prokurátor navrhne páchatel'ovi mediáciu v trestných veciach alebo priateľské urovanie.

Nie vždy je možné požadovať od páchatel'a náhradu škody (napríklad nemusí byť možné páchatel'a identifikovať alebo zadržať) alebo vymôcť plnohodnotné odškodnenie od poisťovne. Ak ste sa stali obeťou úkladného násillného trestného činu, za určitých okolností môžete získať odškodnenie od štátu. Ďalšie informácie o možnom odškodnení

od štátu nájdete na informačných stránkach európskej právnej siete o odškodnom pre obeť v Belgicku (dostupné vo [francúzskom](#), v [holandskom](#), [nemeckom](#) a [anglickom jazyku](#), ako aj v ďalších jazykoch).

Ak je obžalovaný uznaný vinným, musí zaplatiť trovy vašej občianskoprávnej žaloby, ktoré budú zahŕňať podiel na odmene vášho advokáta. Súd určí príslušnú výšku odškodnenia pri vydávaní rozsudku v danej veci.

Ak sa konanie začalo na základe toho, že ste priamo predvolali obvineného alebo začali trestné konanie podaním trestného oznámenia spolu s občianskoprávnym nárokom, a obžalovaný sa následne uzná nevinným, súd vám môže nariadiť nahradiť celé trovy štátu a obžalovaného alebo ich určitú časť.

Aké sú možnosti dosiahnuť zmier/dohodu alebo začať mediáciu medzi mnou a páchatel'om?

Kedykoľvek v priebehu konania môžete požiadať o mediáciu o náhrade (*médiation réparatrice/herstelbemiddeling*): predtým, ako sa vec dostane na súd, počas jej pojednávania na súde a po tom, čo súd rozhodne o treste. Mediácia o náhrade prebieha oddelene od trestného konania a nenahrádza ho. Súdne orgány sú preto naďalej zodpovedné za všetky rozhodnutia v súvislosti so stíhaním, odsúdením a výkonom trestov.

Mediáciu o náhrade nevykonáva štát, ale dve neziskové organizácie: [Suggnomè](#) vo Flámsku a [Médiate](#) vo Francúzskom spoločenstve Belgicka. Majú miestne zastúpenie v každom súdnom okrese.

Dohoda dosiahnutá na základe mediácie o náhrade je dôverná a pošle sa súdu len so súhlasom oboch účastníkov. Súd musí v rozsudku spomenúť mediáciu o náhrade, ale nemusí vziať do úvahy dosiahnutú dohodu.

Sudca súdu pre mladistvých môže vydať rozsudok nariaďujúci mediáciu o náhrade alebo skupinovú konferenciu (*concertation restauratrice en groupe/hergo*).

Som cudzinec Ako sú chránené moje práva a záujmy?

Ak ste [občiansky účastník trestného konania](#)¹ alebo svedok, ale nehovoríte jazykom, ktorý sa používa v konaní, poskytnete sa vám tlmočník. Právne dokumenty sa však nemôžu prekladať bezplatne.

Viac informácií

- Zákon z 1. augusta 1985 o daniach a iných opatreniach – v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Zákon z 8. apríla 1965 o ochrane mladých ľudí, zodpovednosti maloletých osôb, ktoré sa dopustili trestného činu, a náhrade škody spôsobenej týmto činom – v [holandskom jazyku](#)
- Ústava – v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Trestný poriadok – v [holandskom](#), vo [francúzskom](#) a v [anglickom jazyku](#)
- Súdny poriadok – v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Kráľovský dekrét z 28. decembra 1950, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá zákonných trov vykonávacích opatrení

1. Občiansky účastník trestného konania Kedykoľvek počas trestného konania si môžete uplatniť občianskoprávny nárok na trestnom súde, aj keď ste nepodali trestné oznámenie na políciu. Okrem bežných práv obeť máte ako občiansky účastník trestného konania aj tieto práva:

- požadovať náhradu škody,
- byť vypočutý na súde,
- získať náhradu trov na konci konania,
- požiadať počas súdneho konania o tlmočníka,
- ak je vaša občianskoprávna žaloba uznaná ako prípustná a dostatočne podložená, získate aj ďalšie práva v trestnom konaní bez toho, aby ste museli súdu podať návrh na uznanie za obeť v súvislosti s výkonom trestu.

Ak už prokuratúra začala konanie, môžete sa zaregistrovať ako občiansky účastník trestného konania prostredníctvom výslovného vyhlásenia. Môžete to urobiť v ktorejkoľvek fáze vyšetrovania a samotného konania

pred súdom, ale už nie vo fáze odvolania. Ak ide o menej závažný trestný čin (contravention/overtreding) alebo stredne závažný trestný čin (délit/wanbedrijf), občianskoprávny nárok si môžete uplatniť u vyšetrovacieho sudcu, ktorý je potom povinný začať trestné vyšetrovanie. Majte na pamäti, že na konci vyšetrovania môže komora pre predbežné konania stále rozhodnúť, že neexistujú dostatočné dôkazy na postavenie údajného páchatel'a pred súd. Ak chcete získať náhradu škody, musíte preukázať škodu, ktorú ste utrpeli. Súd posúdi prípustnosť vášho návrhu a buď ho prijme, alebo zamietne. Ako občiansky účastník trestného konania máte nárok na predloženie veci vyšetrovacej komore súdu, ak trestné vyšetrovanie stále prebieha jeden rok od svojho začiatku. Táto možnosť vám dáva nepriamu kontrolu nad pokrokom vo vyšetrovaní.

2. Porotný súd Porotný súd (kontaktné údaje sú k dispozícii v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)) je dočasný trestný súd, ktorý možno zvolať v akejkoľvek provincii alebo v okrese Brusel. Porotné súdy sú oprávnené riešiť všetky závažné trestné činy (crimes/misdaden, teda vraždy a iné závažné trestné činy, ktoré sa trestajú odňatím slobody na päť rokov až doživotie), politické priestupky a porušenia tlačového zákona (s výnimkou trestných činov s rasistickým alebo xenofóbnym základom). Porotný súd sa na rozdiel od stáleho trestného súdu musí zriadiť pre každú novú vec. Jeho predsedom je sudca odvolacieho súdu. Predsedovi pomáhajú dvaja sudcovia prvostupňového súdu. Porota sa skladá z 12 členov širokej verejnosti, ktorí boli vybraní žrebom, pričom najviac dve tretiny prvotných členov môžu byť rovnakého pohlavia. Členovia poroty musia mať právo voliť a využívať plné občianske a politické práva, musia byť vo veku 28 až 65 rokov, musia vedieť čítať a písať a nesmeli byť v minulosti odsúdení za trestný čin na trest odňatia slobody v dĺžke viac ako štyri mesiace alebo na verejnoprospešné práce v dĺžke viac ako 60 hodín. Porota sama rozhodne, či je obžalovaný vinný alebo nevinný. Pri rozhodovaní o treste porota zasadá spolu s profesionálnymi sudcami. Proti rozsudku porotného súdu sa možno odvolať len v súvislosti s právnou otázkou na kasačnom súde.

■ Posledná aktualizácia: 03/07/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.